

OONA LAINE

Arrive

SIIVOUS-
RAKKAUS

kirja

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Copyright © Auri Kananen, Oona Laine ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

ISBN 978-951-1-45525-7

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

Sisällys

9 Aluksi

1. Kuka ihmeen Auri Kananen

- 18 Koikkarin kasvatti
- 20 Lunttaamista ja kotibileitä
- 23 "Kunpa ei heräisi, mut herää kuitenkin"
- 28 Salarakas ja paritalo
- 31 Hyvästit perhenormeille
- 34 Ei sen väliä
- 36 Siivouskuningattaren kruunaus
- 38 Oikeisiin töihin
- 43 Maailman parhaassa siivousmaassa maailman parhaaksi siivoojaksi

2. Hetkessä tähteyteen

- 48 Kun Auri tulee, siivoaa ja valloittaa
- 49 Kohtalon deitit
- 53 Miljoona menee rikki
- 56 The cleaner from Finland
- 58 Hyvästit päivätyölle
- 61 Rikastumisesta

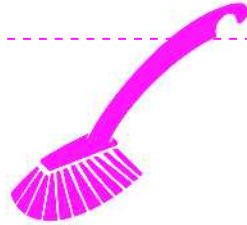

3. Siivouskeikalla

- 66 Ei keikkaa ilman kuvaa
- 68 Synkkien kohtalojen sähköposti
- 70 Operaatio roskat
- 73 Ärsyttävin osuus i-k-i-n-ä
- 74 Valmiiksi tulemisen illuusio
- 76 Kaikkien aikojen pommikoti
- 80 Kiitollisuutta ja jotain ihan muuta
- 82 "Jos meidät nyt tapetaan,
niin sitten meidät tapetaan"
- 84 Operaatio lumilapio
- 88 Neljä merkkiä
- 92 Nuoria ja vanhoja
- 94 Valot pois
- 96 Luisumisen logiikka
- 98 Salainen painajainen
- 102 Yhteistä meille kaikille

4. Siivousfilosofia

- 108 Mikä erottaa minut ja Aurin?
- 111 Siivousrakkauden ABC
- 114 Roskiin joutaisivat avaimetkin
- 117 Siunaava suurpiirteisyys
- 120 Kolme tapaa siivota

5. Täsmätärpit

- 126 Siivoamisen pyhä kolminaisuus
- 129 Tiskipöydän salainen aine
- 131 Jos mikään muu ei auta
- 132 Kahdenlaista likaa
- 135 Sananen mekaniikasta ja hymyilevästä sienestä
- 137 Oodi skrapalle
- 139 Rätti on kirosana
- 143 Imurointiko ajanhukkaa? Jep!
- 146 Vihatun pölyn karkotin
- 148 45 minuutin siivospäivä

152 Lopuksi

- 157 Siivouskuningattaren 10 + 6 + 1 käskyä

Aluksi

”Ihanaa!”

Siis mikä?

Tässä tarinassa ihanaksi paljastuu moni aika epätavallinen asia. Yksi niistä on erään nuhruisen yksiön lattia, tai oikeastaan se, ettei voi olla varma, onko lattiaa olemassa. Jos onkin, niin se on pitsalaatikoiden, pullojen, pursuilevien muovipussien ja roskaan hukkuvan, tunnistamattoman tavaran peittämä. Tunkkaiselta haiseva jätemassa kohoo paikoitellen vyötärön korkeudelle. Olisiko sellainen lattia sinusta ihana?

Tiedätkö muuten ne tosi-tv-sarjat, jotka mässäilevät kotien sekasorrolla? Joissa asukkaat eivät ole nähneet päivänvaloa kuukausiin. Joita tuijotamme pöyristyneinä ja vakuuttelemme, että tuollaisia ei voi olla Suomessa, ei ainakaan meidän naapurustossa.

Tämä lattia ja lattian päällä lepäävä koti, jonka eteisessä nyt kököttän, tuo tosiaankin mieleen tuhotuilla asunnoilla ja kurjilla ihmiskohtaloilla kohauttavat ulkomaiset televisio-ohjelmat. Siitäkin huolimatta, että olemme vankasti kotimaan kamaralla. Maantien toisella puolen terveyskeskuksen matala rakennus piirtyy ikkunasta kivisen harmaana, ja jos katsoo tarkkaan, siellä seisoo myös sodan jälkeen pysytettyjä rintamamiestaloja rinta rinnan.

Kanssani olevalle naiselle tuon asunnon lattia on tosiaankin ihana. Tänne päästäkseen hän on matkustanut piskuisella pakettiautolla monta tuntia, pysähtynyt ABC:llä hakemassa ison teen, kuten hänellä on näillä reissuilla tapana. Varannut lähimmästä hotellista huoneen itselleen. Hän ei lakkaa myhäilemästä kahlatessaan asunnon halki ja

selvittäessään tietään tavaraa pullistelevasta eteisestä ahtaaseen alko-viin. Siellä on sängyn virkaa toimittava nukkavieru patja, joka sek in hukkumaisillaan roskapaljouden sekaan. Nainen katsoo patjaparkaa kuin kauan ikävöimäänsä ystävää.

Hänellä on kahdelle letille sidottu luonnonvaalea tukka, pinkki essu mustien arkivaatteiden suojana ja paksupohjaiset glitterimaiharit, jotka nekin ovat pinkit. Kimaltavat kengät sopisivat tyylikkään yökerhon kiiltävälle tanssilattialle, joka ei ole liioin tahmainen, koska sitä kyllä kuurataan. Täällä maiharit eivät kopise vaan kahisevat, kiitos muovin, pahvin ja kompostiin kelpaavan aineksen. Ihan kuin olisimme päiväretkellä jätemeressä emmekä punatiilisen pienkerrostalon toisessa kerroksessa. Nainen kurkistaa kylpyhuoneeseen, joka on törkyinen – eli ihana. Hän hyräilee, puoliksi harppoo eteenpäin, kunnes kyllästyy toimettomuuteen ja päättää: nyt saa riittää tätä lajia.

Alkajaisiksi hän ja minä hänen kintereillään haemme pakettiautosta siivoustarvikkeet. Törmäämme portaikkoa pyyhkivään siivoojaan, jonka vierailu jättää rappukäytävään tuoreen pesuaineen tuoksun. Auton takakontista nappaamme suksiboksin, jossa on siivousvarsia. Muoviämpärissä lymyää tiskiharja, jätesarjia ja suihkepulloja. Salkussa on suoraksi nipuksi viikattuja pyyhkeitä.

”Tavaraa on aivan tolkuton määrä”, en voi olla päivittelemättä mielessäni. Samalla lähetän äänettömät terveiset menneeseen ruskeaksi värjäytyneelle, miedosti lemuavalle siivousträtille, joka palveli minua uskollisesti vuosien yksinasumisen ajan. Muistan, miten kippasin sen pesemättä ja säälimättä kaappiin liian täyttä pölypussia yskivän imurin, luutun ja likasangon kaveriksi. Kun kannamme siivousintoisen seurailaiseni kanssa tavaroita portaikkoon, minut valtaa tunne, että hänen kaappinsa ei takuulla näytä siltä.

Kun hän on piinallisen pitkän ajan kuluttua saanut siivoamista edeltävän tilanteen ikuistettua videolle, panemme käteen kumihanskat (pinkit, tietenkin). Sitten alamme hommiin, joiden en usko näkevän päätöstään viikkoa ripeämmässä ajassa.

Seuraavien tuntien ajan revimme auki kymmeniä jätösäkkejä. Pidän pussinsuuta leveällä, jotta toinen saa heitettyä sinne roskia vimmatulla tahdillaan. Aloitamme ovensuusta, josta etenemme yksion jokaiseen nurkkaan. Kun täysiä jätösäkkejä on viisi tai kuusi, kiikutamme ne roskakatokseen ja palaamme takaisin täyttämään uusia. Se on kuin riitti, joka aluksi hajun takia oksettaa mutta johon turtuu ja tottuu. Jonka lakkaamattomaan luonteeseen jää alkujärkytyksestä toettuaan oikeastaan koukkuun.

Ensin vastaan tulee paperia, kiiltäviä aikakauslehtiä ja hauraampaa tekoa olevia sanomalehtiä. Eteistä hallitsevat myös ruokatilauksia kotiin kuljettavien Foodoran, Odan ja Matsmartin pahvilaatikat ja paperikassit. Ja pullot ja tölkit, joita lepää tyhjillään irtoroskan seassa kuin venyneiden kemujen jäljiltä. Pian kuitenkin äkkään, että kouraan tarttuu lähinnä limsapulloja ja energiajuomatölkkejä, mutta vain yksi vihreä, tyhjänä kaliseva raitalonkero ja jääkaapissa puolilleen juotu viinipullo.

Lattialla lojuu pizzalaatikoita, perhekokoisia ja pienempiä, tyhjinä tai niin, että lätyt reunat on jätetty syömättöminä laatikkoon. Roskakasojen alta pilkahtelee einespakkauksia ja take away -bokseja, joista osassa kanansiipien luut tervehtivät meitä homeeseen kääriytyneinä. Vastaan tulee tummankeltaiseksi värjäätynyt paprika, mustuneita banaaneja ja kivikovia appelsiineja. Ne kumahtavat jätösäkkeihin kuin tennispallot pelikentän savikiveä vasten.

Sängyn jalkopäässä ja monessa muussa nurkassa on avattuja valmiskastike-, majoneesi- ja ketsuppiubeja. Kylpyhuoneessa pyykinpesukoneen päälle on kasaantunut suolakurkkupurkkeja, joiden säilykevesi lilluu yksinäisenä vailla kurkkuja. Suihkun lattialta siivooja noukkii käsiinsä homeisen nakkipaketin. Hän tekee saman löydön jääkaapista, jossa on myös kovettuneita, nesteensä menettäneitä, nahistuneita kirsikkatomaatteja ja harsomaisessa valkohomeessa väreileviä ruoka-annoksia. Ne ovat edellisessä elämässään saattaneet olla riisiä ja kanaa, mutten menisi vannomaan. Etenkin purkkaa on kaikkialla ja kiinni jämähtäneenä paikoissa, joissa siihen ei uskoisi törmäävänsä.

Seinissä ja lattialla, likaisten lautasten reunaan liimattuna, loppuun juotujen pullojen kyljissä, vessan lavuaarissa ja mikroaaltouunin alla.

Jätteeksi kelpaavan keskeltä pilkottaa tavallista tavaraa, joka palauttaa mieleen sen tosiasian, että siivoamme elävän ja todellisen ihmisen kotia. Täällä asuu ehkä kolmeakymmentä käyvä, hiljaisen ja mukavan oloinen mies, jota kirjassa kutsumme Oskuksi. Muutkaan siivouskeikkojen ihmiset eivät esiinny omilla nimillään.

Osku on ollut meitä vastassa pihalla ja vilkuttanut jo kaukaa kättään tervehdykseksi. Kun nainen antaa hänelle siivoussopimuksen allekirjoitettavaksi, asukas ehättää mutisemaan, osaakohan pidellä kynää kunnolla. Niin pitkä aika siitä on, kun on viimeksi joutunut kirjoittamaan käsin. Sormet hapuilevat, ja ote tärisee hieman, mutta pian Osku ojentaa paperin takaisin ja katsoo naista ujon kysyvästi.

”Tää näyttää tosi hyvältä, hyvin mää saan selvää”, tämä vakuuttaa Oskulle ja hymyilee kannustavasti. Sitten kipitämme peräkanaa portaat ylös. Oskun seinänaapuri, vanhempi nainen, raottaa samassa oveaan. ”Kyllä se vain on hyvä, että tulitte auttamaan”, hän kuiskaa meille vaivihkaa. Äänessä on lämpöä.

Nyt Osku on omilla teillään, kunnes täällä tulee valmista. Siitä huolimatta tavallaan tutustun häneen. Minulle esimerkiksi valkenee, että Osku varmastikin rakastaa Disney-elokuvia. Niitä on lattialla kymmenittäin, peräti sadoittain VHS-kasetteina ja cd-levyinä, osa visusti paketeissaan mutta osa irrallaan. Yhtä lailla löydämme roskien huuhtomaa elektroniikkaa, kuten Applen älykellon, Samsungin puhelimen ja Airpod-kuulokkeet. Seassa on erinäisiä lääkepakkauksia, jotka keräämme elokuvien ja elektroniikan ohella talteen asunnosta löytäneisiin muovirasioihin. Kun roskia on raivattu tarpeeksi, äkkäämme pikkupöydän ja sohvan olemassaolon. Ensimmäiset tunnit jaksoin päästellä päivittelyjä huuliltani, mutta nyt lauseet ovat häipyneet kuin kaiken nähneinä tiehensä.

Viimein lattia on tullut esiin. Ensimmäisen neljän tunnin ponnistelun päätteeksi asunnon ääriviivat alkavat erottua. Selviää, että lattiaa peittää harmaa mustapilkkuinen muovimatto. Se on edelleen liasta